

1911- 2012

**УКРАЇНСЬКІЙ ДІАСПОРИ
ЛАТВІЇ 100 РОКІВ**
ЗБІРКА НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

**LATVIJAS UKRAIŅU
DIASPORAI 100 GADI**
ZINĀTNISKU REFERĀTU KOPSAVILKUMS

Рига, Латвія
2012

Дзілна С.

*Український інформаційний центр
Латвійської Академічної бібліотеки*

ВНЕСОК УКРАЇНСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ ЛАТВІЙСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНИХ І ЛІТЕРАТУРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНСЬКОГО І ЛАТВІЙСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Етнічний склад нашої держави багатоманітний і різний. У Латвії живе майже 60 тисяч українців, які є третьою найбільшою нацменшиною в нашій країні. В даний час на території нашої країни працюють 15 українських культурних товариств, які беруть активну участь в різних суспільно-політичних і культурних заходах, тим самим сприяючи процесам якнайшвидшої інтеграції в латвійському суспільстві. Перше товариство було створене вже в далекому 1911 р. у Ризі. Його основною метою стало об'єднання українців, що живуть в Латвії, надання їм допомоги у збереженні своєї національної ідентичності та культурної спадщини.

Важливою складовою частиною взаємовідносин між Латвією та Україною є співпраця в гуманітарній сфері. Завдяки успішній співпраці в останні роки з Посольством України в Латвії, а також з Посольством Латвії в Україну та українськими культурними товариствами в Латвії, стало можливим на базі Латвійської Академічної бібліотеки створити Український інформаційний центр (УІЦ), який виконує інформаційні, освітні, наукові та навчально-методичні функції. Центр служить подальшому розвитку відносин між Латвією та Україною, збереженню національної та культурної ідентичності українців, що живуть в Латвії і одночасно сприяє їх інтеграції в латвійське

суспільство. Відкриття Центру відбулося 5 жовтня 2004 р. За три роки існування УІЦ, він виконав велику роботу по створенню та збереженню фонду української літератури. В даний час фонд налічує більше тисячі книг та періодичних видань у різних областях науки, включаючи художню літературу і цінний довідковий фонд. Це, насамперед, видання, випущені за останні три роки в Україні. Вся література отримана з України – з міністерств, основних наукових бібліотек, закладів культури і видавництв як подарунок, оскільки Латвійська Академічна бібліотека та Український інформаційний центр підтримують і активно розвивають найтісніші зв'язки з науковими, культурними організаціями та вищими навчальними закладами в Україні. Наприклад, при підготовці виставки в Латвійській Академічній бібліотеці, присвяченій 150-річчю від дня народження Івана Франка, на пропозицію подарувати книги відгукнулися такі українські бібліотеки як Наукова бібліотека Львівського університету ім. Івана Франка, Парламентська бібліотека України, Національна бібліотека України ім.В.Вернадського, Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім.В.Каразіна та Харківська державна наукова бібліотека ім.В.Короленка.

Велика кількість цінних книг, літературних альманахів та періодичних видань з різних галузей науки, а також нову художню літературу для УІЦ подарувало Посольство України в Латвії. Слід зазначити подарунок Посла України в Латвії професора, поета і перекладача, заслуженого діяча мистецтв України Р. Чілачави, що викликав інтерес не тільки серед українських, а й серед багатьох латиських читачів. І особливо виділити одну з останніх його книг (“Трехцветное солнце”), за якою навіть утворилася черга читачів. У цій книзі представлені вірші, афоризми, щоденникові записи Райніса і Аспазія не тільки латиською та українською, але також і на грузинській мові.

Державне агентство “Латвійська Академічна бібліотека” уклало міжнародні договори про співпрацю з Національною бібліотекою України ім.В.Вернадського, Національною науковою медичною бібліотекою України та Центральною науковою бібліотекою Харківського національного університету ім.В.Каразіна. Ці договори покликані сприяти зміцненню професійних зв’язків між нашими бібліотеками, співпраці в галузі науки і культури, а також поширенню наукової інформації між Україною та Латвійською Республікою.

У УІЦ відвідали багато гостей з України та подарували чудові і дуже цінні книги. Особливо слід відзначити прекрасні художні альбоми видавництва “Оранта” Українського народного культурного центру “Музей Івана Гончара”, які розповідають про українських художників, а також безцінний історико-етнографічний мистецький альбом Івана Гончара “Україна й українці”. У УІЦ є чудова література, пов’язана з великими класиками України Тарасом Шевченком і Іваном Франком, а також книги сучасних молодих поетів, цінні видання з літературознавства та історії.

У цьому році Латвійська Академічна бібліотека разом з Посольством України в Латвії відзначила вихід у світ малої антології латиської поезії українською мовою “З латвійського берега” в перекладі Ю. Завгороднього на честь 15-ї річниці відновлення дипломатичних відносин між Україною та Латвією. Антологія – академічне видання, що розповідає про 73 латиських поетів.

В цьому році в УІЦ майже кожного місяця проходив захід, пов’язаний з українською наукою, історією, літературою чи мистецтвом. Дуже великий інтерес викликала художня виставка “Тарас Шевченко – художник”. На виставці було представлено 40 художніх робіт з колекції Національного музею Тараса Шевченка.

Центр організував виставку і про трагічні події в історії України. 27 травня в Сеймі було відкрито виставку плакатів, документів і фотографій з архівів України, що була присвячена пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр.. Виставку відкрив депутат Саейма Д. Расначс, який розповів про свої почуття, коли дізнався про Голодомор в Україні, і підкреслив, що про такі трагічні історичні події необхідно інформувати якомога більшу частину суспільства і давати їм свою політичну оцінку. Посол України в Латвії Р. Чілачава теж зазначив, що голод в 1932-1933 рр.. в Україні є терористичною акцією комуністичного режиму проти цивільного населення.

В середині літа в нашій бібліотеці відбувся захід, який привернув увагу як вчених, так і людей мистецтва, підкорив серця і українців, і латишів книжковим багатством, чудовими українськими краєвидами і прекрасною фортепіанною музикою, написаною самим художником – членом-кореспондентом АМН України, директором Інституту геронтології АМН України професором В. Безруковим. Бібліотека отримала безцінний подарунок від Національної наукової медичної бібліотеки України – близько ста найновіших виданих в Україні наукових книг з медицини – і відкрила виставку картин професора В. Безрукова. Захоплюючим була розповідь директора Національної наукової медичної бібліотеки України Р. Павленка про свою бібліотеку – центр інформації та медичних знань в Україні. З великим інтересом було заслухано розповідь професора В. Безрукова про новітні досягнення в геронтології. Виставка в нашій бібліотеці експонувалася протягом двох місяців, і ми отримували позитивні відгуки читачів про чудові пейзажі, в яких розкривалася різноманітна природа України.

Восени 2006 р. Латвійська Академічна бібліотека і УІЦ з виставкою літератури, присвяченої барону Мюнхгаузена, який був реальною історичною особою, гостювала у Центральній

науковій бібліотеці Харківського національного університету ім.В.Каразіна. Ієронім Карл Фрідріх фон Мюнхгаузен (1720-1797) пов'язаний і з Латвією, і з Україною. Коли дванадцять років він жив в Росії, то брав участь у військовому поході проти турків в Україні, в свою чергу, в Латвії зустрів кохання свого життя – доньку судді, господаря маєтку Дунтес, Якобіну фон Дунтен. Про ці факти у фондах нашої бібліотеки є історичні свідчення. Відкриття виставки стало великою подією в культурному житті університету і багато українських гостей проявили великий інтерес до цієї події. В цей же час була відкрита фотовиставка про Латвію відомого харківського фотографа В. Оглобліна.